

UZASADNIENIE

Powódka K. K. wniosła do Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie pozew przeciwko pozwanemu Województwu (...) – Urzędowi Marszałkowskiemu w S. o zapłatę kwoty 29.538, 10 zł z odsetkami od kwoty 19.113, 12 zł od dnia 31 grudnia 2014 roku, a od kwoty 10.424,98 zł od dnia 23 grudnia 2014 roku oraz kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu powódka wskazała, że w dniu 6 czerwca 2013 roku podpisała z pozwanym umowę na realizację operacji „Rozwijanie turystyki na obszarze (...) poprzez wydanie publikacji „Bądźmy eko” oraz umowę na realizację operacji „Cudze chwalicie swego nie znacie” - opracowanie strategii promocji ziemi (...) na podstawie badania rynku produktów i usług lokalnych. Wskazała, że na realizację pierwszej umowy przyznana została jej pomoc w wysokości 19.113, 12 zł, zaś na realizację drugiej - 10.424, 98 zł. Powódka podniosła, że projekty zostały zrealizowane zgodnie z założeniami przedstawionymi w opisie operacji oraz w opisie zadań wymienionych w zestawieniu rzeczowo finansowym operacji. Podniosła, że płatności nie zostały zrealizowane z uwagi na kwestie formalne tj. zawieszenie przez powódkę działalności gospodarczej. Wskazała, iż mimo wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, pozwany podtrzymał swoje stanowisko. Powódka wyjaśniła, że w wyniku niezależnych od siebie czynników ekonomicznych zmuszona została do okresowego zawieszenia działalności gospodarczej, jednak na dzień składania wniosków działalność ta była aktywna. Podkreśliła, że wywiązała się z realizacji umowy, gdyż osiągnięte zostały zamierzone nimi cele. W ocenie powódki sformułowanie: „działalność związana z przyznaną pomocą” należy rozumieć dosłownie, nie zaś jako pojęcie zamienne dla działalności gospodarczej beneficjenta.

W dniu 14 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W złożonym przez stronę pozwaną sprzeciwie nakaz został zaskarżony w całości, pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwany przyznał, że w dniu 6 czerwca 2013 roku zawarł z powódką opisane przez nią umowy. Podkreślił, że powódka ubiegła się o udzielenie pomocy jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. Pozwany zwrócił uwagę, że zgodnie z umowami powódka zobowiązała się do spełnienia warunków określonych w programie oraz wymienionych aktach prawnych i to właśnie niewywiązanie się przez nią z obowiązków legło u podstaw decyzji w przedmiocie odmowy przyznania pomocy. Pozwany podniósł, że powódka zawarła z nim umowę przyznania pomocy na operacje z zakresu małych projektów, zaś zgodnie z przepisem § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, pomoc jest przyznawana podmiotowi jeżeli mały projekt jest związany z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą albo działalnością gospodarczą, którą podmiot ten planuje podjąć. W ocenie pozwanego bezcelowym i nielogicznym byłoby określenie powyższego warunku, gdyby po zawarciu umowy o przyznanie pomocy beneficjent mógł zawiesić działalność gospodarczą. Strona pozwana podkreśliła, że zawieszenie działalności gospodarczej przez powódkę w trakcie realizacji operacji stanowi naruszenie § 5 ust. 1 pkt 4 lit b umowy, co w efekcie doprowadziło do odmowy wypłaty pomocy przyznanej w ramach umów oraz ich rozwiązania. Stwierdził, że sprowadzenie zawartych pomiędzy stronami umów do zgodnego zamiaru stron polegającego na realizacji celu każdej z umów osiągnięcia założonych rezultatów, zaproponowanych przez powódkę i zaakceptowanych przez pozwanego należy uznać za nieprawidłowe.

Wyrokiem z dnia 21 września 2017 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie uwzględnił powództwo w całości zasądzając od pozwanego Województwa (...) – Urzędu Marszałkowskiego w S. na rzecz powódki K. K. kwotę 29 538,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami (określonymi od 1 stycznia 2016 r. jako odsetki ustawowe za opóźnienie) liczonymi od kwoty 19 113,12 zł od dnia 31 grudnia 2014r. i od kwoty 10 424,98 zł od dnia 23 grudnia 2014r. W punkcie II. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4 800 zł tytułem kosztów procesu, a w punkcie III. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 370 zł tytułem opłaty od pozwu.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

W kwietniu 2013 roku K. K. złożyła wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 413 – wdrażenie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów – operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. W danych identyfikacyjnych wnioskodawcy wpisano nazwę prowadzonej przez nią działalności gospodarczej: Przedsiębiorstwo (...) z zaznaczeniem, iż jest mikro przedsiębiorcą. Operacja dotyczyła opracowania strategii promocji ziemi (...) na podstawie badania rynku produktów i usług lokalnych „Cudze chwalcie, swego nie znacie”. Celem operacji było podniesienie atrakcyjności i jakości produktów i usług lokalnych oraz określenie produktów lokalnych, grup lokalnych producentów poprzez badanie rynku produktów i usług lokalnych o zaznajomienie mieszkańców regionu z produktami lokalnymi ziemi (...) dzięki opracowaniu i wydaniu publikacji „Cudze chwalcie, swego nie znacie”. Planowany okres zakończenia etapu wskazany został na październik 2013 roku. Zakres operacji wskazany został jako badanie rynku produktów lub usług lokalnych przy koszcie w kwocie 24 581, 40 zł. W opisie operacji K. K. ujęła takie elementy jak jej tytuł, streszczenie, poszczególne czynności podjęte w jej ramach, materiały, zadania koordynatora operacji, wskaźniki produktu, wskaźniki rezultatu, wskaźniki oddziaływania. K. K. wnioskowała o przyznanie pomocy finansowej w kwocie 19 113, 12 zł.

Wniosek zawierał również opis zadań wymienionych w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji wraz z przyporządkowaniem kosztów na ich wykonanie obejmujący takie pozycje jak: przeprowadzenie diagnozy lokalnych zasobów, opracowanie merytoryczne strategii na podstawie wyników badań, opracowanie i skład strategii do wydruku, wydruk i oprawa strategii, opracowanie prezentacji multimedialnej na spotkanie promujące, zapewnienie lokalu na spotkania, zapewnienie sali konferencyjnej oraz cateringu, koordynacja zadania, protokołowanie spotkań, udostępnienie komputera, udostępnienie rzutnika z ekranem, udostępnienie dyktafonu. Załącznikami do wniosku było także oświadczenie wnioskodawcy o nieuzyskaniu pomocy de minimis, oświadczenie złożone przez K. K. dotyczące wykonywania przez nią działalności gospodarczej na terenie miasta P. poprzez wykonywanie usług elektrycznych przy współpracy z firmą posiadającą siedzibę w P..

W kwietniu 2013 roku K. K. złożyła wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 413 – wdrażenie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów – operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. W danych identyfikacyjnych wnioskodawcy wpisano nazwę prowadzonej przez nią działalności gospodarczej: Przedsiębiorstwo (...) z zaznaczeniem, iż jest mikro przedsiębiorcą. Operacja dotyczyła rozwijania turystyki na obszarze (...) poprzez wydanie publikacji „Bądźmy eko!” – informator dla mieszkańców obszaru (...) podnoszący świadomość ekologiczną. Celem operacji było wspieranie integracji mieszkańców, kształtowanie postaw proekologicznych, podnoszenie wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru (...) oraz rozwijanie turystyki w obszarze poprzez przygotowanie i wydanie informatora dotyczącego ochrony środowiska, zawierającego treści informacyjne o unikalności ekosystemu regionu i jego potencjału. Planowany okres zakończenia etapu wskazany został na lipiec 2013 roku. Zakres operacji wskazany został jako rozwijanie turystyki lub rekreacji na obszarze objętym (...). W opisie operacji K. K. ujęła takie elementy jak jej tytuł, harmonogram prac, zaplecze organizacyjno – techniczne, zadania koordynatora, wskaźniki produktu, wskaźniki rezultatu, wskaźniki oddziaływania. K. K. wnioskowała o przyznanie pomocy finansowej w kwocie 15 761, 54 zł.

Wniosek zawierał również opis zadań wymienionych w zestawieniu rzeczowo – finansowym operacji wraz z przyporządkowaniem kosztów na ich wykonanie obejmujący takie pozycje jak: przygotowanie ilustracji do informatora, przygotowanie zakresu tematycznego i treści informatora, opracowanie i skład projektu informatora - przygotowanie wersji do druku, wydruk informatora wraz z oprawą, koordynacja zadania, korzystanie ze sprzętu w postaci komputera oraz pojazdu celem dystrybucji informatora. Załącznikami do wniosku było także oświadczenie wnioskodawcy o nieuzyskaniu pomocy de minimis oraz oświadczenie złożone przez K. K. dotyczące wykonywania przez nią działalności gospodarczej na terenie miasta P. poprzez wykonywanie usług elektrycznych przy współpracy z firmą posiadającą siedzibę w P..

W dniu 6 czerwca 2013 roku K. K. zawarła z Samorządem Województwa (...) z siedzibą w S. umowę przyznania pomocy nr (...) -6930- (...) na operacje z zakresu małych projektów ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego (...) na lata 2007 – 2013. Umowa określa prawa i obowiązki stron związane z realizacją operacji w ramach Programu, osi 4 (...) działania 413, „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” z zakresu małych projektów (§ 2). Zgodnie z §1 pkt 10 umowy za operacje rozumie się mały projekt tj. przedsięwzięcie, projekt lub inwestycje, realizowaną przez beneficjenta w ramach działania „wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w sposób pozwalający na osiągnięcie celów programu. Zgodnie z § 1 pkt 11 przez pomoc rozumie się pomoc finansową przyznaną na realizację operacji z publicznych środków krajowych i wspólnotowych, polegającą na refundacji kosztów kwalifikowanych operacji, poniesionych przez beneficjenta, w wysokości oraz zgodnie z warunkami określonymi w umowie, rozporządzeniu oraz przepisach odrębnych. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji operacji pt. Rozwijanie turystyki na obszarze (...) poprzez wydanie publikacji „Bądźmy eko! - informator dla mieszkańców obszaru (...) podnoszący świadomość ekologiczną”, której celem jest wspieranie integracji mieszkańców, kształtowanie postaw proekologicznych, podnoszenie wiedzy i umiejętności mieszkańców obszaru (...) oraz rozwijanie turystyki na obszarze (...) poprzez przygotowanie i wydanie informatora dotyczącego ochrony środowiska, zawierającego treści informacyjne o unikalności ekosystemu regionu i jego potencjału (§ 3 ust. 1 umowy). Realizacja umowy obejmowała: wykonanie zakresu rzeczowego, zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik do umowy, poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji, w tym dokonanie płatności za dostawy, usługi lub roboty budowlane, zgodnie z zestawieniem rzeczowo- finansowym operacji, stanowiącym załącznik do umowy, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność lub ostatniego uzupełnienia, o którym mowa w § 21 ust. 2 rozporządzenia, udokumentowanie wykonania operacji w zakresie rzeczowym i finansowym, uzyskanie wymaganych odrębnymi przepisami oraz postanowieniami umowy: opinii, zaświadczeń, uzgodnień, pozwoleń, lub decyzji związanych z realizacją tej operacji, zamontowanie oraz uruchomienie nabytych maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu lub oprogramowani (§ 3 ust. 4 umowy).

Beneficjentowi zostaje przyznana pomoc, na podstawie złożonego wniosku o przyznanie pomocy o znaku (...) -6930- (...) na warunkach określonych w umowie, w wysokości 10 424,98 zł, jednak nie więcej niż 80% kwoty poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji i nie więcej niż 25. 000 zł na realizację jednej operacji (§ 4 ust. 1 umowy). Pomoc będzie przekazana jednorazowo - w wysokości określonej w ust. 1 (§ 4 ust. 2). Zgodnie z § 5 ust. 1 beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w programie i aktach prawnych wymienionych w § 1, oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, w tym między innymi do: osiągnięcia celu operacji, a w przypadku zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach operacji - również jego zachowania przez okres 5 lat od dnia przyznania pomocy (pkt 1); poniesienia kosztów, stanowiących podstawę wyliczenia przysługującej beneficjentowi pomocy, w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych - w formie rozliczenia bezgotówkowego, z zastrzeżeniem § 9 ust. 8 (pkt 3) a nadto w trakcie realizacji operacji oraz do dnia upływu 5 lat od dnia przyznania pomocy (pkt 4) niezmienniania sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą (lit. b).

Płatności pośredniej lub ostatecznej dokonuje się nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia każdego z wniosków o płatność (§ 10 ust. 1). Płatność dokonywana jest jeżeli: beneficjent zrealizował etap operacji lub całą operację, wypełnia zobowiązania określone w umowie oraz wyniki kontroli i wizytacji przeprowadzonych w trakcie realizacji operacji potwierdzają prawidłową realizację operacji lub usunięto nieprawidłowości stwierdzone podczas tych kontroli i wizytacji (§ 10 ust. 3). W przypadku gdy beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków o których mowa w ust. 3, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami oraz jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną (§ 10 ust. 4). W przypadku gdy beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków określonych w ust. 3 oraz nie zaistniały okoliczności o których mowa w ust. 4 lub naruszone zostały warunki przyznania pomocy, Samorząd Województwa odmawia wypłaty pomocy (§ 10 ust. 5). W dniu 5 listopada 2013 roku strony zawarły aneks do umowy zmieniający określony § 7 ust. 1 termin na – po zakończeniu realizacji całości operacji w terminie od dnia 15 grudnia 2013 roku do dnia 25 grudnia 2013 roku. W dniu 30 grudnia 2013 roku strony zawarły kolejny aneks do umowy zmieniający określony w § 7 ust. 1 umowy termin na od dnia 15 maja 2014 roku do dnia 25

maja 2014 roku. W dniu 18 czerwca 2014 roku strony zawarły kolejny aneks do umowy zmieniający wskazany wyżej termin na od dnia 15 lipca 2014 roku do dnia 25 lipca 2014 roku.

W dniu 6 czerwca 2013 roku K. K. zawarła z Samorządem Województwa (...) z siedzibą w S. umowę przyznania pomocy nr (...) -6930- (...) na operacje z zakresu małych projektów ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego (...) na lata 2007 – 2013. Umowa określa prawa i obowiązki stron związane z realizacją operacji w ramach Programu, osi 4 (...) działania 413, „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” z zakresu małych projektów (§ 2). Zgodnie z § 1 pkt 10 umowy za operacje rozumie się mały projekt tj. przedsięwzięcie, projekt lub inwestycje, realizowaną przez beneficjenta w ramach działania „wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w sposób pozwalający na osiągnięcie celów programu. Zgodnie z § 1 pkt 11 przez pomoc rozumie się pomoc finansową przyznaną na realizację operacji z publicznych środków krajowych i wspólnotowych, polegającą na refundacji kosztów kwalifikowanych operacji, poniesionych przez beneficjenta, w wysokości oraz zgodnie z warunkami określonymi w umowie, rozporządzeniu oraz przepisach odrębnych. Beneficjent zobowiązuje się do realizacji operacji pt. "Cudze chwalicie, swego nie znacie" - Opracowanie Strategii (...) Ziemi (...) na podstawie badania rynku produktów i usług lokalnych, której celem jest podniesienie atrakcyjności i jakości produktów i usług lokalnych, a także określenie produktów lokalnych i grup lokalnych producentów poprzez badanie rynku produktów i usług lokalnych oraz zaznajomienie mieszkańców regionu z produktami lokalnymi Ziemi (...) dzięki opracowaniu i wydaniu publikacji "Cudze chwalicie, swego nie znacie" (3 ust. 1 umowy). Realizacja umowy obejmuje: wykonanie zakresu rzeczowego, zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik do umowy; poniesienie przez beneficjenta kosztów kwalifikowalnych operacji, w tym dokonanie płatności za dostawy, usługi lub roboty budowlane, zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik do umowy, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność lub ostatniego uzupełnienia, o którym mowa w § 21 ust. 2 rozporządzenia; udokumentowanie wykonania operacji w zakresie rzeczowym i finansowym; uzyskanie wymaganych odrębnymi przepisami oraz postanowieniami umowy: opinii, zaświadczeń, uzgodnień, pozwoleń, lub decyzji związanych z realizacją tej operacji, zamontowanie oraz uruchomienie nabytych maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu lub oprogramowani (§ 3 ust. 4 umowy).

Beneficjentowi zostaje przyznana pomoc, na podstawie złożonego wniosku o przyznanie pomocy o znaku (...) -6930- (...) na warunkach określonych w umowie, w wysokości 19 113,12 zł jednak nie więcej niż 80% kwoty poniesionych kosztów kwalifikowanych operacji i nie więcej niż 25.000 zł na realizację jednej operacji (§ 4 ust.1). Pomoc będzie przekazana jednorazowo - w wysokości określonej w ust. 1 (§ 4 ust. 2). Zgodnie z § 5 ust. 1 beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w programie i aktach prawnych wymienionych w § 1, oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, w tym między innymi do: osiągnięcia celu operacji, a w przypadku zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach operacji - również jego zachowania przez okres 5 lat od dnia przyznania pomocy (pkt 1); poniesienia kosztów, stanowiących podstawę wyliczenia przysługującej beneficjentowi pomocy, w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych - w formie rozliczenia bezgotówkowego, z zastrzeżeniem § 9 ust. 8 (pkt 3) a nadto w trakcie realizacji operacji oraz do dnia upływu 5 lat od dnia przyznania pomocy (pkt 4): niezmienniania sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą (lit. b).

Zgodnie z § 9 ust. 1 przy obliczaniu kwoty pomocy przysługującej Beneficjentowi po zakończeniu realizacji operacji lub zakończeniu kolejnych etapów tej operacji, poszczególne koszty kwalifikowalne operacji w ramach danego etapu operacji będą uwzględniane w wysokości faktycznie i prawidłowo poniesionych kosztów kwalifikowalnych, jednak w wysokości nie wyższej niż wskazana w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji, stanowiącym załącznik do umowy, z zastrzeżeniem ust. 2-4 oraz § 4 ust. 6a rozporządzenia. W przypadku gdy beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków o których mowa w ust. 3, środki finansowe z tytułu pomocy mogą być wypłacone w części dotyczącej operacji lub jej etapu, które zostały zrealizowane zgodnie z tymi warunkami oraz jeżeli cel operacji został osiągnięty lub może zostać osiągnięty do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną (§ 10 ust. 4). W przypadku gdy beneficjent nie spełnił któregokolwiek z warunków określonych w ust. 3 oraz nie zaistniały okoliczności o których mowa w ust. 4 lub naruszone zostały warunki przyznania pomocy, Samorząd Województwa odmawia wypłaty pomocy (§ 10 ust. 5). W dniu 5 listopada 2013 roku strony zawarły aneks do umowy zmieniający określony § 7 ust. 1 termin na – po

zakończeniu realizacji całości operacji w terminie od dnia 15 grudnia 2013 roku do dnia 25 grudnia 2013 roku. W dniu 30 grudnia 2013 roku strony zawarły kolejny aneks do umowy zmieniający określony w §7 ust. 1 umowy termin na od dnia 15 maja 2014 roku do dnia 25 maja 2014 roku. W dniu 18 czerwca 2014 roku strony zawarły kolejny aneks do umowy zmieniający wskazany wyżej termin na od dnia 15 lipca 2014 roku do dnia 25 lipca 2014 roku.

K. K. prowadziła działalność gospodarczą związaną z elektryką. W wykonywaniu działalności gospodarczej pomagał jej mąż, który wykonywał główne zadania, K. K. zajmowała się sprawami pobocznymi. Prace elektryczne wykonywane były przez męża K. K.. Przed złożeniem wniosków o wypłatę pomocy zmieniła się sytuacja osobista K. K. – rozstała się ze swoim mężem, w konsekwencji czego zdecydowała się zawiesić prowadzenie działalności gospodarczej. W dniu 30 maja 2014 roku K. K. zawiesiła prowadzenie działalności gospodarczej, zaś wznowiła jej prowadzenie w dniu 25 lipca 2014 roku. Kolejny raz zawiesiła prowadzenie działalności gospodarczej z dniem 22 sierpnia 2014 roku, zaś z dniem 22 stycznia 2015 roku wznosiła jej prowadzenie. Z dniem 27 lutego 2015 roku ponownie zawiesiła prowadzenie działalności gospodarczej. K. K. nie zdecydowała się podjąć działalności gospodarczej, gdyż nie miała środków na pokrycie kosztów działalności oraz inwestycji w nowe projekty.

K. K. w ramach realizacji umów z pozwanym zawarła szereg umów z podmiotami trzecimi, które zostały rozliczone. Sporządzona została broszura pod nazwą: wyniki diagnozy lokalnego rynku (...) oraz strategia promocji produktów i usług ziemi (...). Sporządzona została broszura pod nazwą: Bądźmy E..

W dniu 30 lipca 2014 roku K. K. złożyła wniosek o płatność w ramach działania 413 - wdrażenie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów – operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. Wniosek ten dotyczył pomocy z (...) Funduszu Rolnego na rzecz (...) O. (...) dla operacji „Cudze chwalicie, swego nie znacie” – opracowanie strategii promocji ziemi (...) na podstawie badania rynku produktów i usług lokalnych za okres od 1 października 2012 roku do 25 lipca 2014 roku z wnioskowaną kwotą pomocy w wysokości 19 113, 12 zł. Załącznikiem do wniosku był wykaz faktur oraz dokumentów dotyczących poniesionych kosztów obejmujący 10 pozycji: faktury VAT, rachunki, korekty do faktur oraz kartka wkładu niepieniężnego. Załącznikiem było także zestawienie rzeczowo – finansowe z realizacji operacji dla etapu obejmujące takie pozycje jak: opracowanie narzędzi badawczych i realizacji badań, przeprowadzenie diagnozy lokalnych zasobów, opracowanie informatora, opracowanie merytoryczne strategii na podstawie wyników badań, opracowanie i skład strategii do wydruku, wydruk i oprawa, opracowanie prezentacji multimedialnej, a nadto zaplecze lokalowe, koordynacja zadania, protokołowanie spotkań oraz udostępnienie sprzętu. Do wniosku K. K. dołączyła również kartę rozliczenia konferencji oraz kartą publikacji. W dniu 30 września 2014 roku K. K. złożyła poprawiony wniosek..

W dniu 30 lipca 2014 roku K. K. złożyła wniosek o płatność w ramach działania 413- wdrażenie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów – operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi. Wniosek ten dotyczył pomocy z (...) Funduszu Rolnego na rzecz (...) O. (...) dla operacji w zakresie rozwijania turystyki na obszarze (...) poprzez wydanie publikacji „Bądźmy eko! – informator dla mieszkańców obszaru (...) podnoszący świadomość ekologiczną” za okres od 6 czerwca 2013 roku do 25 lipca 2014 roku z wnioskową kwotą pomocy w wysokości 10.424, 98 zł. Załącznikiem do wniosku był wykaz faktur oraz dokumentów dotyczących poniesionych kosztów obejmujący 7 pozycji: rachunki do umowy o dzieło, faktury VAT oraz karta wkładu niepieniężnego. Załącznikiem było także zestawienie rzeczowo – finansowe z realizacji operacji dla etapu obejmujące takie pozycje jak: projekt informatora, przygotowanie ilustracji, przygotowanie zakresu tematycznego, opracowanie i skład projektu, druk i oprawa, koordynacja zadania, konieczność użycia sprzętu: komputera i pojazdu osobowego. Do wniosku K. K. dołączyła również kartę publikacji. W dniu 22 września 2014 roku K. K. złożyła poprawiony wniosek.

Pismem z dnia 22 grudnia 2014 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) w S. poinformował K. K., że po rozpatrzeniu wniosku o płatność odmawia wypłaty całości pomocy w kwocie 19 113, 12 zł. Uzasadniając swoje stanowisko podmiot wskazał, że na podstawie danych uzyskanych z Ministerstwa Gospodarki/Departamentu (...) Elektronicznej potwierdza się, że beneficjent dokonał zawieszenia działalności gospodarczej – nie spełnił warunków

związanych z przyznaną pomocą, co skutkuje odmową wypłaty przyznanej pomocy. Pismem z dnia 22 stycznia 2015 roku K. K. wniosła o ponownego rozpatrzenie sprawy w zakresie rozstrzygnięcia Samorządu Województwa dotyczącego odmowy wypłaty pomocy. Pismem z dnia 22 stycznia 2015 roku K. K. wniosła o ponownego rozpatrzenie sprawy w zakresie rozstrzygnięcia Samorządu Województwa dotyczącego odmowy wypłaty pomocy. Uzasadniając swoje stanowisko wskazała, że projekt został zrealizowany a faktury opłacone, zgodnie z założeniami projektu i warunkami determinującymi złożenie wniosku o płatność, a nadto odniosła się do podniesionej w piśmie z dnia 22 grudnia 2014 roku argumentacji.

W odpowiedzi, pismem z dnia 20 lutego 2012 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) poinformował, że wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy został rozpoznawany negatywnie. Podmiot wskazał, że z uwagi na zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej w okresie o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 4 lit. b umowy przyznania pomocy brak jest podstaw do pozytywnego rozpatrzenia wniosku.

Pismem z dnia 22 grudnia 2014 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) w S. poinformował K. K., że po rozpatrzeniu wniosku o płatność odmawia wypłaty całości pomocy w kwocie 10 344, 98 zł. Uzasadniając swoje stanowisko podmiot wskazał, że na podstawie danych uzyskanych z Ministerstwa Gospodarki/Departamentu (...) Elektronicznej potwierdza się, że beneficjent dokonał zawieszenia działalności gospodarczej – nie spełnił warunków związanych z przyznaną pomocą, co skutkuje odmową wypłaty przyznanej pomocy. Pismem z dnia 22 stycznia 2015 roku K. K. wniosła o ponownego rozpatrzenie sprawy w zakresie rozstrzygnięcia Samorządu Województwa dotyczącego odmowy wypłaty pomocy. Uzasadniając swoje stanowisko wskazała, że projekt został zrealizowany a faktury opłacone, zgodnie z założeniami projektu i warunkami determinującymi złożenie wniosku o płatność, a nadto odniosła się do podniesionej w piśmie z dnia 22 grudnia 2014 roku argumentacji. W odpowiedzi, pismem z dnia 20 lutego 2012 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) poinformował, że wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy został rozpoznawany negatywnie. Podmiot wskazał, że z uwagi na zawieszenie prowadzenia działalności gospodarczej w okresie o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 4 lit. b umowy przyznania pomocy brak jest podstaw do pozytywnego rozpatrzenia wniosku.

Pismem z dnia 29 kwietnia 2015 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) poinformował K. K., że w związku odmową wypłaty całości przyznanej pomocy umowa nr (...) zostaje rozwiązana z dniem doręczenia pisma. Pismem z dnia 29 kwietnia 2015 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) poinformował K. K., że w związku odmową wypłaty całości przyznanej pomocy umowa nr (...) zawarta w dniu 16 czerwca 2015 roku zostaje rozwiązana z dniem doręczenia pisma.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo było uzasadnione.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w okolicznościach sprawy bezsporny pozostawał fakt zawarcia pomiędzy stronami dwóch umów dotyczących: operacji w zakresie rozwijania turystyki poprzez wydanie publikacji „Bądźmy eko! – informator dla mieszkańców obszaru (...) podnoszący świadomość ekologiczną” gdzie przyznana pomoc wynosić miała 10 424, 98 zł oraz operacji pt. „Cudze chwalicie, swego nie znacie” – opracowanie strategii ziemi (...) na podstawie badania rynku produktów i usług lokalnych, w tym wydanie publikacji „Cudze chwalicie, swego nie znacie” gdzie przyznana pomoc wynosić miała 19 113, 12 zł. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wątpliwości Sądu Rejonowego nie budziło również, iż powódka zrealizowała opisane wyżej operacje. W celu realizacji powyższych operacji zawierała bowiem umowy o dzieło, których przedmiotem było wykonanie zdjęć przedstawiających środowisko naturalne obszar gmin P., W. i D., opracowanie zakresu tematycznego publikacji „Bądźmy eko! – informator dla mieszkańców obszaru (...) podnoszący świadomość ekologiczną” oraz opracowanie treści tej publikacji, następnie zaś jej druk; a także umowy, których przedmiotem było przeprowadzenie diagnoz lokalnych zasobów, opracowanie prezentacji zawierającej najważniejsze wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy produktów i usług lokalnych oraz rekomendacje dla producentów, usługodawców i klientów, następnie przygotowanie publikacji „Cudze chwalicie, swego nie znacie” oraz jej druk, a nadto catering na spotkaniach badawczych. Z tytułu realizacji umów kontrahenci wystawili powódce rachunki, faktury VAT, zaś należności z nich wynikające powódka uregulowała. Podkreślono także, iż do akt sprawy przedłożona została wykonana broszura pod nazwą wyniki diagnozy lokalnego rynku (...)

oraz strategia promocji produktów i usług ziemi (...), jako koordynator wskazana została powódka oraz broszura pod nazwą: Bądźmy eko! Informator dla mieszkańców podnoszący świadomość ekologiczną, gdzie jako wykonawcę również wskazano powódkę. Zwrócono uwagę, iż z przedłożonych wydruków informacji prasowych wynika, iż w dniu 10 lipca 2014 roku odbyła się zorganizowana przez powódkę konferencja promocyjna dla nowej strategii rozwoju ziemi (...) przy wykorzystaniu przy wykorzystaniu środków (...) Funduszu Rolnego na rzecz (...) O. (...), w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 tzw. „małych projektów” o nazwie „Cudze chwalicie, swego nie znacie”.

Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska pozwanego, że odmowa przyznania pomocy na podstawie zawartych umów uzasadniona była niewywiązaniem przez powódkę z obowiązków wynikających z ich treści oraz dotyczących tej umowy przepisów powszechnie obowiązujących, a sprowadzających się do prowadzenia działalności gospodarczej w okresie realizacji operacji oraz 5 lat od przyznania pomocy. Sąd Rejonowy wskazał, iż K. K. prowadziła działalność gospodarczą związaną z elektryką, w zakresie której główne działania, w tym prace elektryczne wykonywał jej mąż. Sąd Rejonowy wskazał, że przed złożeniem wniosków o wypłatę pomocy zmieniła się sytuacja osobista powódki, która rozstała się z mężem, w konsekwencji czego zdecydowała się zawiesić prowadzoną działalność gospodarczą. I tak w dniu 30 maja 2014 roku zawiesiła działalność gospodarczą, którą podjęła w dniu 25 lipca 2014 roku, ponownie działalność zawieszona została z dniem 22 sierpnia 2014 roku, zaś podjęta w dniu 22 stycznia 2015 roku. Kolejny raz działalność gospodarcza zawieszona została z dniem 27 lutego 2015 roku. Tymczasem w okolicznościach sprawy umowy zawarte zostały w dniu 6 czerwca 2013 roku, natomiast po realizacji zadań, w dniu 30 lipca 2014 roku powódka złożyła wniosek o płatność pomocy. W ocenie Sądu Rejonowego czym innym jest zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej (jej zlikwidowanie z czym wiąże się wykreślenie z odpowiedniego rejestru), a czym innym natomiast zawieszenie prowadzenia tej działalności. Sąd podkreślił, iż zarówno w momencie zawierania umowy (6 czerwca 2013 roku) jak i złożenia wniosków o płatność (co nastąpiło 30 lipca 2014 roku), prowadzona przez powódkę działalność gospodarcza była aktywna. Podkreślił również, iż zgodnie z art. 14a ust. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy) w okresie zawieszenia przedsiębiorca ma prawo do podejmowania określonych działań, takich jak: wykonywania wszelkich czynności niezbędnych do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, ma prawo przyjmować należności i regulować zobowiązania powstałe przed datą zawieszenia, nadto ma prawo osiągać przychody finansowe, także z działalności prowadzonej przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej.

Sąd Rejonowy podkreślił, że powódka mimo nieznacznych okresów zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej, wypełniała zobowiązania wynikające z zawartych umów sprowadzające się do realizacji operacji – czego skutkiem było ostatecznie wydanie publikacji „Bądźmy eko! – informator dla mieszkańców obszaru (...) podnoszący świadomość ekologiczną” oraz wydanie publikacji „Cudze chwalicie, swego nie znacie” wraz z przeprowadzeniem konferencji informacyjnej. Co więcej, powódka poniosła z tego tytułu określone koszty, które początkowo jako prognozowane ujęte zostały w zestawieniach rzeczowo finansowych operacji, stanowiących załączniki do umowy, które następnie opisane zostały, wraz z przedstawieniem dokumentacji potwierdzającej ich poniesienie, a więc zawartych umów, wystawionych rachunków i faktur VAT oraz potwierdzenia wykonanych przelewów, w złożonych przez powódkę, a następnie uzupełnionych, wnioskach o wypłatę środków pieniężnych. Sąd podkreślił, iż skoro powódka wywiązała się z ciężących na niej obowiązków zgodnie z umowami, w tym sensie, że osiągnęła cel w jakim zostały one zawarte, a więc zrealizowała w wyżej opisany sposób operacje w związku, z którymi poniosła określone koszty, brak jest podstaw do odmowy wypłaty środków pieniężnych, które zostały jej zgodnie z § 4 umów przyznane. Zaznaczono, iż brak jest podstaw do utożsamiania przerw w prowadzeniu przez powódkę działalności gospodarczej (okresów zawieszenia działalności gospodarczej) z sytuacją opisaną w § 5 pkt 4 pkt b, a więc zmianą sposobu lub miejsca działalności związanej z przyznaną pomocą. Taka okoliczność, a więc związane ze zmianą sytuacji życiowej okresowe zawieszenie działalności gospodarczej, w ocenie Sądu, nie uzasadnia odmowy wypłaty należnych powódce środków pieniężnych, skoro powódka podjęła na mocy zawartych umów określone działania oraz ostatecznie zrealizowała operacje dofinansowywane na podstawie przywołanych przepisów.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 k.c., a rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparł o postawę prawną z art. 98 § 1 k.p.c. W pkt III. sentencji wyroku Sąd mając na uwadze przepis art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych rozstrzygnął o nieuiszczonych kosztach sądowych, na które złożyła się opłata sądowa od pozwu, z której uiszczenia powódka została zwolniona postanowieniem z dnia 14 listopada 2016 roku, obciążając nimi pozwanego jako stronę przegrywającą sprawę.

Z wyrokiem tym nie zgodził się pozwany i złożył apelację od powyższego orzeczenia zaskarżając go w całości i zarzucając temu orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na wynik sprawy tj:

a). art. 233 §1 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego - w szczególności Umów przyznania pomocy, interpretacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2012 roku, Instrukcji Wypełniania Karty Weryfikacji Wniosku o Płatność (...): LEADER Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie małych projektów objęte (...) na lata 2007 - 2013, pisma Ministerstwa Gospodarki - Departament (...) Elektronicznej z dnia 11 grudnia 2014 roku - co skutkowało nieprawidłowymi ustaleniami z zakresu stanu faktycznego i sformułowaniem przez Sąd Rejonowy nieprawidłowego wniosku o braku podstaw do utożsamienia przerw w prowadzeniu przez powódkę działalności gospodarczej (okresów zawieszenia działalności gospodarczej) z sytuacją opisaną w § 5 pkt 4 lit. b, oraz - pomimo prawidłowego ustalenia stanu faktycznego dokonanego na podstawie dowodu z dokumentu tj. interpretacji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 14 listopada 2014 roku - nie wzięcia ustaleń tych przez Sąd Rejonowy pod uwagę, przy wydawaniu orzeczenia w niniejszej sprawie;

b). art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez pominięcie istotnych okoliczności dotyczących obowiązku wykonywania działalności gospodarczej - co najmniej przez cały okres realizacji operacji oraz wiedzy o tym strony powodowej - na które wskazywała powódka podczas przesłuchania, pomimo uznanie, że przesłuchanie powódki było spójne i logiczne, a nadto brak było podstaw aby odmówić mu wiary;

c). art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów - dokonaną z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów - a w szczególności: Umów przyznania pomocy, interpretacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2012 roku, Instrukcji Wypełniania Karty Weryfikacji Wniosku o Płatność (...): LEADER Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie małych projektów objęte (...) na lata 2007 - 2013, przesłuchania powódki - skutkującą nieustaleniem, że w okresie realizacji operacji i trwałości projektów Beneficjent zobowiązany był prowadzić (wykonywać) działalność gospodarczą;

d). art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodów w postaci złożonych przez powódkę broszur (publikacji) wyrażającą się w przyjęciu, że świadczą one o osiągnięciu celu operacji realizowanych w ramach Umów;

e). art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak pełnego wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa - w zakresie dotyczących należności głównej, co de facto uniemożliwia kontrolę instancyjną;

f). błędy w ustaleniach faktycznych polegające w szczególności na:

- przyjęciu braku podstaw do utożsamiania przerw w prowadzeniu przez powódkę działalności gospodarczej (okresów zawieszenia działalności gospodarczej) z sytuacją opisaną w § 5 pkt. 4 lit. b Umów;

- przyjęciu, że w dniu złożenia wniosku o płatność powódka posiadała „czynny”, „aktywny” wpis do ewidencji działalności gospodarczej;

- przyjęciu, że obowiązki wynikające z Umów przyznania pomocy zostały zrealizowane przez powódkę w całości;

- uznaniu, że zgodność sposobu postępowania strony powodowej z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej implikuje prawidłowość postępowania powódki w świetle postanowień Umów i dotyczących ich przepisów powszechnie obowiązujących;

2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 65 § 2 k.c. poprzez nieprawidłową interpretację (wykładnię) postanowień Umów przyznania pomocy w zakresie odnoszącym się do obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej przez Beneficjenta - w okresie realizacji operacji i trwałości projektów - w szczególności przepisu § 5 pkt 4 lit. b ww. Umów i błędne przyjęcie, że zawieszenie działalności gospodarczej przez powódkę nie stanowiło „zmiany sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą”.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości;
2. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obydwie instancje, ewentualnie:
3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego za obydwie instancje.

W uzasadnieniu strona pozwana podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, i dokonała szczegółowego rozwinięcia zarzutów apelacyjnych. Ponadto apelujący uwypuklił relację przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej do postanowień Umów łączących strony i odwołał się do interpretacji tych zapisów.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kosztów postępowania w postępowaniu apelacyjnym. W uzasadnieniu wskazano, iż wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu i winien się ostać. Zaakcentowano, że odmowa wypłaty kwoty pomocy dla powódki opierająca się tylko i wyłącznie na fakcie zawieszenia przez nią prowadzonej działalności gospodarczej jest błędna. Powódka podkreślała, iż zawieszenie działalności było spowodowane wyjątkową sytuacją życiową w jakiej znalazła się powódka i tym samym nie powinno stanowić podstawy do odmowy wypłaty kwoty pomocy tylko z tego powodu. Ponadto powódka podtrzymała dotychczas prezentowane stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała uzasadniona i doprowadziła do zmiany wyroku Sądu I instancji.

Zgodnie z art. 382 k.p.c. Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wynika, że Sąd rozpoznający apelację orzeka na podstawie materiału zgromadzonego zarówno w pierwszej jak i w drugiej instancji, natomiast postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy, co oznacza, że wyrok Sądu drugiej instancji musi opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych. Podkreślić należy, że postępowanie przed sądem odwoławczym jest kontynuacją postępowania przed sądem pierwszej instancji, zaś norma zawarta w art. 382 k.p.c. przyznaje sądowi drugiej instancji kompetencję do dokonywania własnych i samodzielnych ustaleń na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Stanowisko takie podzielił także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 kwietnia 2008 r. (sygn. akt II PK 280/07, Lex nr 469169), w którym orzekł, iż Sąd drugiej instancji - bez względu na stanowisko stron oraz zakres zarzutów - powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także usunąć ewentualne błędy prawne sądu pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wyknięte w apelacji. Postępowanie apelacyjne polega bowiem na merytorycznym rozpoznaniu sprawy.

Przede wszystkich wskazać należy, iż zasadny okazał się zarzut apelującego dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przeprowadzenia wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, w szczególności: zapisów Umów o przyznaniu pomocy, interpretacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju

Wsi z dnia 29 marca 2012 roku, Instrukcji Wypełniania Karty Weryfikacji Wniosku o Płatność (...): LEADER Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie małych projektów objętych (...) na lata 2007 - 2013, pisma Ministerstwa Gospodarki - Departament (...) Elektronicznej z dnia 11 grudnia 2014 roku, co skutkowało sformułowaniem przez Sąd Rejonowy nieprawidłowego wniosku o braku podstaw do utożsamienia przerw w prowadzeniu przez powódkę działalności gospodarczej (okresów zawieszenia działalności gospodarczej) z sytuacją opisaną w § 5 pkt 4 lit. b Umów. W ocenie Sądu Okręgowego wnikliwa i wszechstronna analiza zgromadzonego materiału dowodowego nakazywała dokonanie odmiennych ustaleń faktycznych niż te, które poczynił Sąd Rejonowy zarówno w zakresie rozumienia obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej jak również w zakresie możliwości jej zawieszenia. Osią sporu w przedmiotowej sprawie była kwestia analizy zapisów Umów łączących strony, dotyczących „niezmieniania sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą”. Zgodnie z § 5 pkt 4 lit. b umowy przyznania pomocy nr (...) - 6930- (...) z dnia 6 czerwca 2013 roku oraz umowy przyznania pomocy nr (...) - 6930- (...) z dnia 6 czerwca 2013 roku - Beneficjent zobowiązuje się do spełnienia warunków określonych w Programie i aktach prawnych wymienionych w § 1, oraz realizacji operacji zgodnie z postanowieniami umowy, w tym w trakcie realizacji operacji oraz do dnia upływu 5 lat od dnia przyznania pomocy niezmieniania sposobu lub miejsca prowadzenia działalności związanej z przyznaną pomocą. Analiza powyższych zapisów Umów nie budziła wątpliwości Sądu Okręgowego, że winna być rozumiana jako działalność gospodarcza Beneficjenta w związku z przyznaną pomocą. Niespornym był również fakt, iż powódka ubiegała się o udzielenie pomocy, czemu dała jasny wyraz w złożonych wnioskach, jako „osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą”. W konsekwencji warunkiem przyznania pomocy powódce było prowadzenie przez powódkę działalności gospodarczej oraz związek tejże działalności z projektem realizowanym w ramach obu Umów. W kontekście powyższego zdaniem Sądu Okręgowego zupełnie niezrozumiałym byłoby rozumienie „obowiązku wykonywania działalności” jako obowiązku wykonywania jakiegokolwiek działalności, pozostającej w oderwaniu zarówno od złożonych wniosków jak również w oderwaniu od zawartych Umów. Pozostawałaby to w oczywistej sprzeczności z przyznaną pomocą i jej celem. Nie można stracić z pola widzenia tego, że Umowy zawarte pomiędzy stronami sporu dotyczyły realizacji operacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, osi 4 (...), działania 413, „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” z zakresu małych projektów. Powyższe dowodzi, że obowiązkiem powódki gwarantującym wypłatę środków (przyznanej pomocy) było wykonywanie czynności z zakresu realizacji operacji wyrażające się również w aktywnej działalności znajdującej swój wyraz we wpisie w ewidencji działalności gospodarczej w okresie wskazanym w Umowach. Powyższe znalazło również swój wyraz w interpretacji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (pismo z dnia 29 marca 2012 r.) oraz w interpretacji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (pismo z dnia 29 marca 2012 r.). W kontekście powyższego, kompletnie niezrozumiałym byłoby takie rozumienie obowiązku umownego § 5 pkt 4 lit. b, że działalność Beneficjenta, z którą nierozzerwalnie jest związana przyznana pomoc mogłaby zostać po zawarciu Umów zawieszona czy też zlikwidowana. Sytuacja ta jest o tyle szczególna, że pomoc jest przyznawana ze środków publicznych, zatem ich wydatkowanie musi być obwarowane jasnymi i czytelnymi zasadami i służyć realizacji określonych celów. Tym samym skoro w Umowach łączących strony nie przewidziano odstępstw w tym zakresie to, brak było podstaw do zastawiania wyjątków w sposobie realizacji Umów z uwagi na jakiegokolwiek szczególne okoliczności, w tym wypadku sytuację osobistą powódki związaną z rozwodem. Poza sporem był fakt, iż powódka dokonywała okresowego zawieszania prowadzonej działalności gospodarczej po zawarciu Umów, następnie ją podejmowała i dokonywała ponownego zawieszenia. Okoliczność ta jednoznacznie wynikała z materiału dowodowego, a dodatkowo nie była kwestionowana przez strony, które jednak z tego faktu wywodziły odmienne skutki prawne. Powódka twierdziła bowiem, że zawieszenie działalności gospodarczej nie może stanowić podstawy do odmowy wypłaty środków, natomiast pozwana dowodziła, że aktywne prowadzenie działalności gospodarczej, jest wymogiem otrzymania wypłaty środków, którego powódka nie wypełniła. W ocenie Sądu Okręgowego stanowisko powódki jest jedynie przyjętą przez powódkę linią obrony przed decyzją pozwanej obliczoną wyłącznie na potrzeby tego procesu. Fakt, ten wynika bowiem jednoznacznie z przesłuchania powódki, która zeznała, że pytała pracowników pozwanej, czy może zawiesić działalność po wykonaniu projektu. Zatem powódka miała świadomość, że musi aktywnie prowadzić działalność gospodarczą i wcale nie była przeświadczona o tym, że działalność może zawiesić pomimo, że w toku procesu próbowała forsować zupełnie inne rozumienie zapisów Umów w zakresie § 5 ust. 1 pkt 4 lit. b.

W świetle powyższego wskazać należy, iż pominięcie przez Sąd Rejonowy dokonania wykładni postanowień Umów w zakresie obowiązku prowadzenia działalności gospodarczej doprowadziło do błędnego przyjęcia, że zawieszenie działalności gospodarczej przez powódkę nie mogło stanowić podstawy do odmowy wypłaty środków. Tym samym zasadnym okazał się zarzut apelacji dotyczący naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 65 § 2 k.c. Sąd Rejonowy dokonując analizy i oceny zachowania powódki w kontekście tylko i wyłącznie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej dokonał wadliwej subsumcji ustalonego stanu faktycznego. Nie można nie zauważyć, iż ocena Sądu Rejonowego została dokonana w pełnym oderwaniu od postanowień Umów (§ 5 ust. 1 pkt 4 lit. b), co doprowadziło do pominięcia faktu, iż działanie powódki polegające na zawieszeniu działalności gospodarczej było niezgodne z postanowieniami Umów o przyznaniu pomocy. Sąd Rejonowy nie tylko nie dokonał wykładni postanowień Umów, ale również nie odniósł się w ogóle do „instrukcji wypełnienia karty weryfikacji wniosku o płatność” gdzie szczególnie z pkt 16 wynika obowiązek weryfikacji czy Beneficjent będący osobą fizyczną zarejestrował/utrzymywał zarejestrowanie działalności gospodarczej zgodnej z zakresem operacji. W tym miejscu wskazać należy, iż przedmiotem sporu nie było to, czy w świetle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca może zawiesić działalność gospodarczą i jakie czynności zachowawcze może w tym okresie podejmować. Okoliczność ta wynika bowiem wprost z powyższej ustawy. Kluczowe jednak było to, czy Beneficjent spełnił wymogi, aby przyznana pomoc została mu wypłacona. Powyższe należało ocenić nie w świetle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a w świetle łączących strony postanowień umownych Umów o przyznaniu pomocy. Tymczasem materiał dowodowy pokazuje jednoznacznie, iż zarówno część płatności jak również złożenie prawidłowych wniosków o płatność miało miejsce, gdy działalność gospodarcza powódki była zawieszona. Powyższe dowodzi, że Beneficjent (powódka) nie spełniła warunków, aby pomoc została jej wypłacona, albowiem naruszyła przepisy obu Umów - § 5 ust. 1 pkt 4 lit. b. Tym samym zasadna była decyzja pozwanego o odmowie wypłaty środków.

Niezależnie od powyższego, na marginesie już tylko wskazać należy, iż przedwcześnie było stwierdzenie, Sądu Rejonowego, że powódka zrealizowała operacje, których dotyczyły Umowy. Powódka nie przeprowadziła w niniejszym procesie skutecznego dowodzenia, że osiągnięty został cel operacji, a jedynie wykazała, że nastąpiła realizacja operacji. Nie dokonano natomiast analizy merytorycznej złożonych materiałów pod kątem osiągnięcia celu operacji.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 386 § 1 kpc rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego należało zmienić i powództwo oddalić. W konsekwencji zmienić należało także orzeczenie o kosztach procesu.

Odnosząc się do kosztów procesu zarówno przed Sądem Rejonowym jak również w postępowaniu apelacyjnym Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż w obu przypadkach zaistniały okoliczności uzasadniające zastosowanie instytucji odstąpienia od obciążania powódki kosztami postępowania. Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Treść art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności i stanowi wyłom w zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Powyższy przepis nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych” toteż ich kwalifikacja należy do sądu, który uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy musi kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie wystąpił taki uzasadniony przypadek podyktowany sytuacją życiową strony powodowej, który uzasadniał odstąpienie od obciążenia jej kosztami procesu jako strony przegrywającej spór. Sytuacja osobista powódki spowodowała, że nie mogła ona dalej prowadzić działalności gospodarczej, co miało wpływ na jej sytuację majątkową i w konsekwencji skutkowało powstaniem zaległości wobec ZUS-u i Urzędu Skarbowego oraz innych wierzycieli. Ponadto powódka pracuje jedynie na 1/8 etatu i samotnie wychowuje dziecko, co dodatkowo utrudnia jej położenie w zakresie finansowym. Powyższe skutkowało zastosowaniem wobec powódki normy art. 102 k.p.c.

SSO (...)SSO (...)SSR del. (...)

Sygn. akt VIII Ga 5/18

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...) (...) (...)